

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 389)

Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/688)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101-10/01359

23.2.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 8.2.1990 tarihinde kararlaştırılan "Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Siyasî ve ideolojik amaçla suç işlemek için kurulan örgütlere mensup olup da amaç suçu henüz işlemeyen, suç işlediği halde haklarında halen takibata başlanmamış olan veya haklarında takibat yürütülenlerden pişmanlık duyarak teslim olan ve itirafta bulunan, bu suretle Devletin güvenlik güçlerine yardımcı olan kişilerle ilgili olarak özel düzenlemeler yapılması gereği duyulmuş ve bu amaçla 11 Haziran 1985 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan 3216 sayılı "Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanun" yürürlüğe konulmuş; süresi dolduğunda yürürlükten kalkan bu Kanun yerine, ihtiyaç devam ettiğinden aynı adı taşıyan ve 30 Mart 1988 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 3419 sayılı Kanun ikame edilmiştir.

Yürürlükteki 3419 sayılı Kanunun 1 inci maddesi, bu Kanunun 7 nci maddesi hükmü uyarınca, yayımı tarihinden itibaren 2 yıl sonra, yani 30 Mart 1990 tarihinde yürürlükten kalkacaktır. Ancak, 3419 sayılı Kanunun uygulanmasından hem ülkemiz, hem de güvenlik kuruluşları azamî fayda sağlamış, pişmanlık duyan kişilerin itirafları sonucu kanun dışı örgütler hakkında bilinmeyen birçok husus öğrenilmiş, faili meçhul birçok olay aydınlatılmış, çok sayıda silah ve cephane, patlayıcı madde, örgütlere ait doküman ve malzeme elde edilmiş, sığınak ve barınaklar ortaya çıkarılmış ve elde edilen bilgilerin ışığında operasyonlar düzenlenerek bu örgütlere büyük ölçüde darbe indirilmiştir. Ayrıca, birçok örgüt mensubu bu Kanundan yararlanmak amacıyla güvenlik güçlerine teslim olmuşlar ve böylece örgütlerin personel olarak da güç kaybetmeleri sağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen sebeplerle; uygulamada büyük ölçüde fayda sağlayan bu Kanunun 1 inci maddesinin yürürlük süresinin 1 yıl daha uzatılmasının, pişmanlık duyanların cezalarından daha fazla miktarda indirim yapılması suretiyle itirafların teşvik edilmesinin ve itirafta bulunanlar ile bunların ana, baba, eş ve çocuklarına mahkemenin karar vermesine kadar geçen süre içinde de ilgili valinin onayı ile maddî yardım yapılması ve can güvenliklerinin sağlanmasının uygun olacağı mütalaa edilmiş ve bu hususları sağlamak üzere bu Kanun tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu Madde ile, 3419 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılarak, itirafta bulunanların cezalarında büyük ölçüde indirim sağlanmak suretiyle itirafların teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2. — Bu madde ile, 3419 sayılı Kanunun 2 nci maddesine, dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere bir fıkra ilave edilerek; itirafta bulunan kişi ile ana, baba, eş ve çocuklarına, mahkemenin itirafta bulunan kişi ile ilgili olarak gerekli kararı vermesi beklenmeksizin, valinin onayı ile maddî yardım yapılabilmesi ve can güvenlikleri tehlikede bulunanlar için de gerekli tedbirlerin alınabilmesi imkânı getirilmektedir.

Aynı maddenin beşinci fıkrasına bir cümle eklenerek, itirafta bulunanlara avukat tutulabilmesi ve avukatlarına ödenecek ücretin de İçişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibine konulan ödenekten karşılanması öngörülmektedir.

Madde 3. — Bu madde ile, 3419 sayılı Kanunun geçici maddesinin (B) fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan cezalarda 1 inci maddeye ait gerekçede belirtilen sebeplerle büyük oranlarda indirim yapılmaktadır.

Madde 4. — Bu madde ile, Kanunun 7 nci maddesinde değişiklik yapılarak; anılan Kanunun 1 inci maddesi hükmünün yayımını takiben üç yıl sonra yürürlükten kalkması öngörülmektedir. Bu suretle, 3419 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yer alan ve mezkûr 1 inci maddenin iki yıl yürürlükte kalmasını sağlayan süre üç yıla çıkartılarak, bu maddenin bir yıl daha yürürlükte kalması amaçlanmaktadır.

Madde 5. — Yürürlük maddesidir.

Madde 6. — Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/688

Karar No. : 21

8.3.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Adalet ve İçişleri bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla Komisyonumuzca incelenip görülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanunun uygulanmasında itirafçılarla ilgili olarak ceza indirim ve koruma tedbirlerinden, uygulanmasını gerektirecek nitelikte açıklamada bulunan ve bu tutumlarını haklarındaki hüküm kesinleşinceye kadar sürdüren failer yararlanmaktadır. Ancak, başlangıçta ceza indirim ve koruma tedbirleri uygulanmasını gerektirecek tutum içerisinde olmak ve beyanda bulunmakla birlikte, soruşturmanın kesin hüküm ile sonuçlanmasından önce bu tutum ve beyanlarından vazgeçen failer de ceza indirim ve koruma tedbirlerinden istifade edebilmektedir. Böylece başlangıçta itirafları İçişleri Bakanlığınca kabul edilen ve Kanundan yararlanmaları gerektiği yolunda görüş bildiren bazı sanıkların soruşturmanın daha sonraki safhalarında çeşitli nedenlerle ilgili oldukları örgütler hakkında açıklamadan vazgeçerek, yasa dışı örgüt konumlarını devamda ısrar ettikleri ve sonuçta Kanunda öngörülen ceza indirim ve koruma tedbirlerinden yararlanmaları gibi durumlar da ortaya çıkmaktadır.

Bu husus uygulamada söz konusu Kanundan elde edilmek istenen amacı gerçekleştirilememektedir. Yukarıda belirtilen bu iki ayrı konumda bulunan sanıkların, aynı kanunî haklardan yararlanmasını sağlamakta ve dolayısıyla ceza adaletini de etkilemektedir.

Bu nedenle, yukarıda belirtilen hususları önlemek amacıyla Tasarıya bir Ek madde ilave edilmiş, Tasarının diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı

Ankara
Sözcü

A. Reyhan Sakallıoğlu

Sakarya
Üye

Hasan Namal
Antalya

İmzada bulunamadı.

Başkanvekili
Gökhan Maras

Kırşehir
Kâtip

Ali Pınarbaşı

Konya
Üye

Beytullah Mehmet Gazioğlu
Bursa

Üye
Hasan Tannöver
Gaziantep

Üye
Bahri Karakeçili
Şanlıurfa

Üye
Murat Başesgiöglu
Kastamonu

Üye
Ali Haydar Erdoğan
İstanbul
Muhallifim.
Üye
Ömer Türkçakal
Kocaeli
Muhallifim.
Üye
Ahmet Neidim
Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 25.3.1988 tarihli ve 3419 sayılı Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Siyasî ve ideolojik amaçla suç işlemek için Türk Ceza Kanununun 313 üncü maddesine göre kurulmuş teşekkül mensubu olup da, bu Kanunun yayımı tarihinden önce aynı amaçla suç işleyenlerden veya Türk Ceza Kanununun 125 ve 131 inci maddeleri ile 146 ila 163 üncü maddelerinde yazılı suçları bu Kanunun yayımı tarihinden önce işleyenlerden veya 171 inci maddedeki gizli ittifak mensuplarından biri, suçu ve diğer failleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra açılacak son tahkikata kadar yetkili makamlara ihbar ettiği ve ihbarın doğruluğu anlaşıldığı takdirde, hal ve şartlara ve hadisenin hususiyetlerine göre ölüm cezası yerine 10 yıldan, müebbet ağır hapis cezası yerine 7 yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir ve diğer cezalar beşte bire kadar indirilerek hükmolunur.”

MADDE 2. — 3419 sayılı Kanunun 2 nci maddesine, dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ile aynı maddenin mevcut beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İtirafıta bulunan kişi ile ana, baba, eş ve çocuklarına mahkemenin karar vermesine kadar geçen süre içinde de ilgili valinin onayı ile maddî yardım yapılabilir ve can güvenlikleri ile ilgili tedbirler alınabilir.”

“Sanıklara avukat tutulabilir ve tutulacak avukatın ücreti de aynı ödenekten karşılanır.”

MADDE 3. — 3419 sayılı Kanunun geçici maddesinin (B) fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinin ilk paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Haklarında son tahkikat yapılmakta olanlar ile verilen mahkûmiyet hükümleri kesinleşenlerden, suçları ile ilgili teşekkül, gizli ittifak, çete veya cemiyeti ve diğer failleri, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, davayı görmekte olan veya hükmü veren mahkemeye başvurmak suretiyle açıklayan ve bu açıklamalarının doğruluğu anlaşılmış olanlar hakkında; açıklamanın hüküm kesinleştikten sonra yapılmış olması halinde, hal ve şartlara ve hadisenin hususiyetlerine göre ölüm cezası yerine 20 yıldan, müebbet ağır hapis cezası yerine 15 yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir ve diğer cezalar üçte bire kadar indirilerek hükmolunur. Açıklama son tahkikat safhasında yapılmış ise, hal ve şartlara ve hadisenin hususiyetlerine göre ölüm cezası yerine 15 yıldan, müebbet ağır hapis cezası yerine 10 yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir ve diğer cezalar dörtte bire kadar indirilerek hükmolunur.”

“Haklarında yapılan tahkikatın herhangi bir safhasında veya tahkikata başlanmadan önce veya verilen hüküm kesinleştikten sonra suçları ile ilgili teşekkül, gizli ittifak, çete veya cemiyeti ve diğer failleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yetkili mercilere açıklamış olup da bu açıklamalarının doğruluğu anlaşılmış bulunanların yetkili merci veya davayı görmekte olan veya hükmü veren mahkemeye başvurmaları halinde, haklarında; açıklamanın hüküm kesinleştikten sonra yapılmış olması halinde, hal ve şartlara ve hadisenin hususiyetlerine

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda
Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

göre ölüm cezası yerine 20 yıldan, müebbet ağır hapis cezası yerine 15 yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir ve diğer cezalar üçte bire kadar indirilerek hükmolunur. Açıklama son tahkikat safhasında yapılmış ise, hal ve şartlara ve hadisenin hususiyetlerine göre ölüm cezası yerine 15 yıldan, müebbet ağır hapis cezası yerine 10 yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir ve diğer cezalar dörtte bire kadar indirilerek hükmolunur. Eğer açıklama tahkikata başlanmadan önce veya hazırlık tahkikatı sırasında yapılmış ise bu Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.”

MADDE 4. — 3419 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve 1 inci maddesi hükmü yayımı tarihinden itibaren üç yıl sonra yürürlükten kalkar.”

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Y. Akbulut

Başbakan

Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.

A. Bozer

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

I. Çelebi

Devlet Bakanı

M. Yazar

Devlet Bakanı

E. Konukman

Devlet Bakanı

M. Taşar

Devlet Bakanı

H. Örüç

Millî Savunma Bakanı

İ. S. Giray

Dışişleri Bakanı Y.

İ. S. Giray

Millî Eğitim Bakanı

A. Akyol

Sağlık Bakanı

H. Şuğın

Tarım, Orman ve Köyüşleri Bakanı

L. Kayalar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Kültür Bakanı

N. K. Zeybek

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

H. Doğan

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Devlet Bakanı

V. Dinçerler

Devlet Bakanı

İ. Özarlan

Devlet Bakanı

İ. Özdemir

Devlet Bakanı

K. Akkaya

Adalet Bakanı

M. O. Sungurlu

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Maliye ve Gümrük Bakanı

E. Pakdemirli

Bayındırlık ve İskan Bakanı

C. Altınkaya

Ulaştırma Bakanı

C. Tuncer

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Turizm Bakanı

İ. Aküzüm

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — 3419 sayılı Kanuna aşağıdaki şekilde bir ek madde eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Bu Kanun kapsamında kalan ancak hükmü kesinleşmeden önce hâkim huzurunda daha önceki itiraflarından vazgeçerek, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak istemediğini beyan eden fail hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.»

MADDE 6. — Tasarının 5 inci maddesi 6 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 6 ncı maddesi 7 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

